

УДК 378.147+81.233+372.461+371.13

Руденко Юлія Анатоліївна

кандидат педагогічних наук, доцент кафедри
теорії і методики дошкільної освіти

Державний заклад «Південноукраїнський національний педагогічний
університет імені К.Д.Ушинського», м. Одеса

rudenkoj@gmail.com

РОЗВИТОК УВИРАЗНЕННЯ МОВЛЕННЯ МАЙБУТНІХ ВИХОВАТЕЛІВ: МЕТОДИЧНИЙ АСПЕКТ

Анотація. Статтю присвячено проблемі розвитку увиразнення мовлення майбутніх вихователів дошкільних навчальних закладів з урахуванням концептуальних положень культурологічного підходу. Автором обґрунтовано доцільність використання наочності в процесі професійно - мовленнєвої підготовки майбутніх вихователів, описано сутність методичного аспекту технології розвитку увиразнення їхнього мовлення.

Ключові слова: культурологічний підхід; професійна підготовка; увиразнення мовлення майбутніх вихователів; художники - ілюстратори; форми роботи; педагогічні умови; активна професійно-мовленнєва діяльність.

Постановка проблеми . Концептуальні положення прийнятих останнім часом нормативних документів: «Національна стратегія розвитку освіти в Україні 2012-2021 роки», Закони України «Про дошкільну освіту» «Про вищу освіту», наголошують на підвищенні вимог підготовки фахівців у вищих навчальних закладах. Підґрунтям професійно-мовленнєвої підготовки майбутніх вихователів дошкільних навчальних закладів є компетентнісний підхід до опанування знань, умінь і навичок необхідних для вирішення професійно- мовленнєвих ситуацій та керівництва мовленнєвою діяльністю дітей дошкільного віку. Водночас у практиці дошкільної освіти наявна низка суперечностей між: сучасними вимогами до професійного рівня підготовки майбутніх вихователів і недостатнім розвитком - їхнього професійного мовлення; необхідністю розвитку увиразнення мовлення майбутніх вихователів та недостатньою теоретико-методичною розробкою цієї проблематики.

Аналіз досліджень і публікацій. Різні аспекти професійної підготовки майбутніх вихователів подано в дослідженнях вітчизняних вчених (Г.В.Беленька, А.М.Богущ, Н.В.Гавриш, Н.Г.Грама, Т.Г.Жаровцева, Н.В.Лисенко, І.О.Луценко, І.А.Княжева, Т.С.Маркотенко, В.В.Нестеренко, Т.І.Поніманська, Т.М.Степанова та

ін.). Проте проблема розвитку увиразнення мовлення розглядалась у лінгводидактичних дослідженнях аспектно: Т.С.Маркотенко (увиразнення мовлення майбутніх вихователів соціально - обрядовими фразеологізмами), Г.О.Ткачук (збагачення мовлення експресивною лексикою як засіб його увиразнення) тощо. Система вправ, представлених в аналізованих дослідженнях спрямована на увиразнення мовлення майбутніх вихователів лексикою соціально обрядових фразеологізмів (Т.С.Маркотенко), та увиразнення мовлення майбутніх вчителів (Г.О.Ткачук). Це виступило підґрунтям вибору теми дослідження «Теоретико-методичні засади розвитку увиразнення мовлення майбутніх вихователів дошкільних навчальних закладів».

Метою статті є обґрунтування доцільності використання наочності, ілюстрацій до художніх творів в процесі розвитку увиразнення мовлення майбутніх вихователів дошкільних навчальних закладів.

Виклад основного матеріалу. Основними методологічними концептами побудови технології розвитку увиразнення мовлення майбутніх вихователів виступили системно-цілісний, компетентнісний, культурологічний, текстоцентричний та синергетичний підходи [2; 3; 4]. Культурологічний та текстоцентричний підходи передбачали формування національно-мовної картини світу майбутніх вихователів з опорою на КЗПОТ (культурно значеннєвий професійно орієнтований текст). Системно - цілісний та компетентнісний підходи передбачали розробку системи вправ спрямованих на розвиток ключових компетенцій майбутніх вихователів. Текстоцентричний підхід передбачав добір ілюстрацій до КЗПОТ (культурно значеннєвих професійно орієнтованих текстів).

На констатувальному етапі експерименту було проведено анкетування з метою виявлення рівнів обізнаності майбутніх вихователів з українськими художниками - ілюстраторами. В експерименті було задіяно 500 студентів денного та заочного відділення Державного закладу «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К.Д.Ушинського», Херсонського державного педагогічного університету, Державного закладу «Переяслав – Хмельницький державний педагогічний університет імені Григорія Сковороди», Бердянського державного

педагогічного університету, Миколаївського національного університету імені В.О.Сухомлинського. Проаналізуємо результати анкетування.

На перше запитання «Що таке ілюстрація?» респонденти відповіли, що це «картини до дитячих книжок» (13%), «малюнки у книжках, які використовує вихователь у роботі з розвитку мовлення дітей дошкільного віку» (21%), «зображення основних епізодів твору» (22%), «необхідний елемент художнього твору, що дозволяє дитині дошкільного віку краще зрозуміти зміст художнього твору», «необхідна складова художнього твору», «невід'ємна частина художніх творів» (22%), «художньо-графічне зображення основних частин художнього твору» (22%).

На друге запитання анкети «Які види ілюстрацій ви знаєте?» відповіді розподілились таким чином: 86% опитаних респондентів подали повну класифікацію видів ілюстрацій «полосні, напівполосні, світло-тіньові, умовні, обкладинка, книжка картинка, кінцівка, лицеві, нелицеві тощо». 12% респондентів подали невітшну відповідь на запитання дали неповну класифікацію видів ілюстрацій «світлотіньові, тіньові, кольорові», «кінцівка, заставка, обкладинка, полосна ілюстрація», «графічні», «полосні, напівполосні» тощо. 2% респондентів відповідаючи на запитання визначили лише основні з них «кінцівка, заставка», «полосні, півполосні, графічні» тощо.

На запитання «Кого з художників - ілюстраторів ви знаєте?» переважна більшість респондентів назвали найвідоміших російських художників - ілюстраторів «Є.Чарушин, Ю.Васнецов» (55%). Решта респондентів назвали окрім російських ще прізвища таких українських художників - ілюстраторів як «Кость Лавро (10%), О Погрібна (7%), І Малкович (3%), Е. Гапчинська (18%) В. Єрко (2%), К. Штанко (5%).

Третє запитання «Які твори ілюстрували українські художники ілюстратори?» 31% респондентів назвали художників ілюстраторів, що ілюстрували твори видавництва «А-БА-БА-ГА-ЛА-МА-ГА», з поміж них: «Кость Лавро, ілюстрації до збірок «100 казок. 1-й том», «Улюблені вірші», «Пан Коцький» (10%), «Олесь Семерня «Ой ти, коте Марку» (13%), «Катерина Штанко, Кость Лавро «100 казок, 1,

2, 3 том) (7%)», Олена Рубановська «Сорока білобока» (11%). Решта респонденті не змогли пригадати твори, які ілюстрували українські художники - ілюстратори. Творів І.Малковича, О.Погрібної, Е.Гапчинської В.Єрка не назвали, хоча прізвища художників - ілюстраторів називалися.

На запитання «Які твори українських художників - ілюстраторів є у вашій бібліотеці?» - 99% дали стверджувальну відповідь, але назви дали лише 60% респондентів. Решта у відповідях зазначила, що ознайомлюється з творами художників – ілюстраторів «через мережу Інтернет», або «читає в читальних залах бібліотек вишів чи районних бібліотек», чи «позичає у знайомих», «у дошкільних навчальних закладах».

Як засвідчують результати анкетування, переважна більшість майбутніх вихователів розуміє сутність поняття «ілюстрація», знає, правильно називає види ілюстрацій, які використовуються в роботі з дітьми дошкільного віку. Натомість, майбутні вихователі недостатньо обізнані з іменами українських художників – ілюстраторів та їхніми творами.

Методичний аспект формувального етапу експерименту передбачав розвиток увиразнення мовлення майбутніх вихователів дошкільних навчальних закладів з опорою на наочність. Було дібрано ілюстрації до казок, оповідань, віршів українських художників - ілюстраторів та картини українських художників, що рекомендовано програмами навчання і виховання дітей в дошкільних навчальних закладах освіти: «Оберіг», «Малютко», «Дитина», «Дитина в дошкільні роки», «Впевнений старт», «Соняшник», «Українське народознавство в дошкільному навчальному закладі». Також при доборі ілюстрацій до художніх творів було враховано вимоги до ілюстрацій дитячих книг: «тісний взаємозв'язок малюнка зі змістом літературного твору, опора на образність дитячого мислення, відповідність ілюстрації жанру літературного твору; реалістичний і динамічний характер малюнка, чіткість його контурів, яка дає гарне відмежування предметів від простору; емоційна жвавість, веселість, динамічність образів у малюнку, використання художником рухів у малюнку, жестів героїв; яскравий колорит малюнка, в якому поєднання кольорів може бути реалістичним або казковим;

простота та чіткість композиції, розташування головних героїв в центрі і на передньому плані, на задньому плані оточення нейтральне, яке не відволікає увагу дитини» (Ю.Федотова) [5, 121]

На формувальному етапі експерименту було використано ілюстрації таких українських художників: Кость Лавро, Вікторія Ковальчук, Оксана Ігнащенко, Владислав Єрко, Інокентій Коршунов, Катерина Штанко, Іван Сулима, Яна Гранковська. Олег Петренко –Заневський, Микола Баликін, Ігор Вишинський, Ольга Касьяненко, Микола Баликін, Володимир Голозубов, Євген Попов, Лариса Іванова, Галина Єлагіна, Світлана Сікало, Людмила Пострих, Микола Компанець, Віктор Полтавець, Анатолій Василенко, Георгій Якутович, Наталія Лопухова, Ольга Павловська, Грася Олійко, Сергій Павленко, Софія Ус, Олена Рубановська, Володимир Харченко, Віта Конотоп –Хайдурова, Женько Мусієнко, Олег Семерня, Юлія Мітченко, тощо. Орієнтовну тематику ілюстрацій до творів наведено в таблиці 1.1.

Таблиця 1.1.

Перелік творів художників - ілюстраторів для дітей дошкільного віку

1	Твір	Жанр	Збірка	Ілюстратор	Автори
2	«Вірші для дітей»	В	Абетка	Кость Лавро	
3	«Вірші, пісні»	Вірші, пісні	Росла собі ялиночка	Кость Лавро	
4	«Котик та півник»	К	-	Кость Лавро	
5	«Котик і півник»	К		Микола Баликін	
6	«Космонавти люди мирні», «Пригода з кицею Димкою», «Малий стрілець», «Моряк –капітан», «Кошенятко», «Ніжки вирости», «Здоровенний собака», «У дяді Гриця», «Курочка», «Як Лис Микита із книжки виліз», «Юрасик робить ліки»	О	Був собі Юрасик	Микола Баликін	Христенко Інна
7	«Майстер –ламайстер»,	В	Коник	Микола	Платон

	«Я збудую»,» Оленка маленька», «Як багато я знаю»			Баликін	Воронько
8	«Як пиріг дістати з рога»»	Г	Як пиріг дістати з рога	Ігор Вишинський	Сашко Коваленко
9	«Заєць спати захотів», «Чому чапля стоїть на одній нозі»,	В	Заєць спати захотів	Микола Баликін	Михайло Стельмах,
10	«Іжачок –хітрячок»				Платон Воронько
11	«Равлик»				Наталя Забіла
	«Павучок –лісовичок»				Вадим Скомаровський
12	«Різдвяна рукавичка»	К	-	Кость Лавро	
13	«Іван Побиван»	К	-	Кость Лавро	
14	«Іван Побиван»	К		Володимир Голозубов	
15	«Курочка ряба»	К	100 казок. 1-й том	Владислав Єрко	
16	«Пан Коцький»	К	-	Кость Лавро	
17	«Солом'яний бичок»	К	100 казок. 1-й том	Кость Лавро	
18	«Два півники»	К		Володимир Голозубов	
19	«Їжак та заєць» «Журавлики журавлі»	К В		Ігор Вишинський	Платон Воронько
20	«Ходить білочка по лісу»	В		Ольга Касьяненко	Іван Семененко
21	«Квіти для Марійки»	О		Світлана Сікало	Володимир Сенцовський
22	«Чарівні відерця»	О		Євген Попов	Леонід Вишневецький
23	«Тямущий котик»	В		Ліриса Іванова	Олена Пчілка
24	«Їжачок та грибок»	В		Галина Єлагіна	Михайло Стельмах
25	«Ожеледь»	О		Володимир Голозубов	Олег Буцень

26	«Як котів соромно стало»	О		Володимир Голозубов	Василь Сухомлинський
27	«Вишенька»	О		Евген Попов	Леонід Вишневецький
28	«Білі мухи»	В		Ігор Вишинський	Максим Рильський
29	«Коза дереза»	К		Ігор Вишинський	
30	«Солом'яний бичок»	К		Ігор Вишинський	
31	«Метелики»	В		Ігор Вишинський	
32	«Дятел»	В		Галина Єлагіна	Михайло Стельмах
33	«На зиму»	С		Микола Баликін	Леся Мовчун
34	«Про півня»	В		Ольга Касьяненко	Іван Семененко
35	«Зайчикова кашка»	К	100 казок. Том 2.	Кость Лавро	
36	«Колобок»	Ка	100 казок. Том 2.	Кость Лавро	
37	«Сонце, мороз і вітер»	К	100 казок третій том	Інокентій Коршунов	
38	«Лев і осел, що вдавав царя»	К		Кость Лавро	Платон Воронько
39	«Олянка, або дерев'яне чудо»	К		Катерина Штанко	Микола Вінграновський
40	«Яку кару придумав чоловік вовкові»	К		Іван Сулима	Микола Вінграновський
41	«Тече вода із за гаю»	В		Вікторія Ковальчук	Тарас Шевченко
42	«Чотири»	В	Улюблені	Катерина	Наталя Забіла
43	«Вперта киця»	В	вірші. Том	Штанько	Петро Ребро
44	«Два коти, три коти»	В	2.	Іван Сулима	Віть Вітько
	«Сорок з хвостиком хвостів»	В		Кость Лавро	Ніоніла Стефурак
45	«Історія одного поросятка»	К, О	Збірка	Олег Петренко Заневський	Юрій Винничук

46	«Їжачок та соловейко»	К		Юлія Мітченко	Юрій Ярмиш
47	«Лісовий оркестр для добрих та сміливих»	К		Валерія Соколова	Валерія Біляєва
48	«Коза дереза»	К		Олег Петренко Заневський	
49	«Рукавичка»	К		Володимир Голозубів	
50	«Котигорошко»	К		Анатолій Василенко	
51	«Золотий павучок»	О		Катерина Штанко	Іван Малкович
52	«Про двох цапків»	О		Володимир Голозубов	Іван Коцюбинський
53	«Українські народні казки»	К		Микола Стороженко	
54	Вірші		Вишивані вірші	Аліна Віліщук	Юрій Бедрик
55	«Ой ти коте Марку»	З	Ой ти коте Марку	Олег Семерня	

Примітка. Умовні скорочення таблиці К – казка, О – оповідання, С – скоромовка, В - вірш

Представимо розроблену підсистему вправ з розвитку увиразнення мовлення майбутніх вихователів з опорою на ілюстрації українських художників – ілюстраторів. Мета підсистеми вправ - ознайомити студентів з художниками ілюстраторами, озброїти знаннями про КЗПОТ, які використовуються в навчально-виховному процесі дошкільних навчальних закладів та ілюстраціями українських художників – ілюстраторів до них. Завдання: 1) формування текстотворчої та когнітивно – ілюстративної компетенції майбутніх вихователів; 2) формування умінь і навичок за допомогою імпресивної функції ілюстрацій до КЗПОТ розуміти їх метамовний зміст; 3) формування умінь і навичок конструювання фахових текстів для дітей дошкільного віку з використанням ілюстративного матеріалу; 4) формування умінь і навичок передавати метамовне, експресивне, образне, імпліцитне значення ілюстративного матеріалу до текстів КЗПОТ дітям дошкільного віку в процесі організації професійно-мовленнєвої діяльності в ДНЗ.

Наведемо приклади означених вправ.

Вправа 1. Тип: умовно-комунікативна – рецептивно-продуктивна. Мета: налаштувати студентів на сприйняття ілюстративного матеріалу, сформувати уміння студентів відтворювати зміст тексту за поданою ілюстрацією та планом до КЗПОТ. Інструкція: Розгляньте ілюстрації до казки «Коза дереза» Олега Петренка – Заневського. До якого типу ілюстрацій належить подана ілюстрація. Які засоби художньої виразності використав художник змальовуючи основні епізоди казкового тексту? Які кольори використав художник для зображення головних героїв казки: зайчика та кози – дерези. Що відбувалося до моменту що зображений на картині? Що трапилось з героями твору після моменту, що зображений на картині? Спробуйте за поданими ілюстраціями придумати власну казку «Коза –дереза». Варіанти: придумати новий зачин, або нову кінцівку, або повністю змінити основну частину твору. Перекажіть казку спираючись на ілюстрації О. Петренка - Заневського, при переказі використовуйте образні вирази, слова – повтори, пісеньки, що наявні в творі.

Вправа 2. Тип: комунікативна, продуктивна. Мета: сформувати вміння знаходити, компонувати та презентувати ілюстрації до КЗПОТ згідно жанрової специфіки та вікової групи. Інструкція: Підготуйте проект за темою «Українські художники -ілюстратори». При підготовці презентації використовуйте відео та аудіо матеріали, інтернет - ресурси, інтерактивні книжки. Презентуйте проект у програмі Power Point.

Вправа 3. Тип: комунікативна, продуктивна. Мета: сформувати вміння знаходити , компонувати та презентувати ілюстрації до КЗПОТ за заданою тематикою. Інструкція: Підготуйте проект за темою «Ілюстрації до української народної казки «Рукавичка». При підготовці проекту доберіть ілюстрації українських художників – ілюстраторів до тексту казки, визначте які з них найкраще та найвиразніше ілюструють зміст твору. При підготовці проекту користуйтеся програмою Google presentation.

Опишемо переваги створення презентації Google presentation порівняно з презентацією у форматі Power Point.

Переваги Google presentation. На відміну від презентацій, що створювались у програмі Power Point, презентація Google presentation дозволяла при підготовці проекту: 1. Працювати з презентацією не лише зі стаціонарного комп'ютера а і з ноутбука і навіть з мобільного телефона. 2. Працювати в режимі он-лайн одночасно всією підгрупою (5-7 учасників), яка брала участь у розробці проекту, що значно підвищувало якість презентації, скорочувало терміни її підготовки. 3. Зберігати готові презентації у мережі Інтернет, що дозволяло забезпечувати вільний доступ до них, збільшувало кількість користувачів, відповідно забезпечувало зворотній зв'язок між авторським колективом презентації та користувачами мережі Інтернет.

Підготовка *prezi – presentation* також має переваги відносно використання традиційних презентацій виконаних в програмі Power Point. Розглянемо основні з них: 1. Можливість одночасного доступу до презентації необмеженої кількості учасників (перегляд, редагування, копіювання). 2. Можливість створювати інтерактивні мультимедійні презентації з нелінійною структурою. 3. Використання технології масштабування (наближення та віддалення об'єктів). На відміну від класичної презентації, що виконується за допомогою редактора Microsoft Power Point, Open Office Impress, Google presentation (презентація розбивається на слайди), у *prezi – presentation* виклад матеріалу подається на основі збільшення окремих частин одного слайду. Ця відмінність *prezi – presentation* від традиційних презентацій, дозволяє, насамперед, акцентувати увагу реципієнтів на ключових моментах презентації 4. Непередбачуваність презентації. Підтримання інтересу протягом всієї презентації підвищує ефективність запам'ятовування матеріалу реципієнтами 5. Можливість синхронізувати створену презентацію на багатьох носіях (планшет, мобільний телефон Ipad, iPhone, Android), ноутбук, комп'ютер.

При підготовці презентацій було враховано такі вимоги: дотримання принципу єдності оформлення різних блоків презентації; уникнення перенасиченості презентації візуальними ефектами; елегантність та гармонійність інтерфейсу; єдність оформлення різних блоків презентації [1, 40].

Вправа 4. Тип: умовно-комунікативна репродуктивна. Мета: сформулювати вміння студентів проводити порівняльний та зіставний аналіз ілюстрацій до

КЗПОТ текстів різних країн. Інструкція: користуючись мережею Інтернет, бібліотечними ресурсами, ресурсами книжкових видавництв України та інших країн доберіть до КЗПОТ ілюстрації, що відповідають вимогам до вікових особливостей дітей дошкільного навчального віку та знайдіть їх спільні та відмінні риси. Студенти поділяються на творчі підгрупи, кожна з яких отримує перелік КЗПОТ для певної вікової групи ДНЗ.

Висновки. Отже, розроблена підсистема вправ передбачала розвиток увиразнення мовлення майбутніх вихователів з опорою на наочність та формування умінь і навичок використовувати КЗПОТ та ілюстрації до них в майбутній професійно-мовленнєвій діяльності.

Перспективу подальших досліджень вбачаємо в розробці системи вправ з розвитку увиразнення мовлення майбутніх вихователів на матеріалі КЗПОТ (загадки, прислів'я, приказки, фразеологізми, українські народні казки, оповідання, байки, гуморески, вірші, пісні тощо).

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ:

1. Методичні рекомендації до самостійної роботи з навчальної дисципліни «Ілюстрування» для студентів з напрямку підготовки 6.051501 «Видавничо-поліграфічна справа» всіх форм навчання / уклад. Т.Ю.Андрющенко. –Х.: Вид. ХНЕУ, 2013. - 44 с.
2. Руденко Ю.А. Навчальні тексти українських народних загадок у розвитку увиразнення мовлення майбутніх вихователів дошкільних навчальних закладів // Zbior raportow naukowych «Miedzynarodowa konferencja naukowa wymiany osiagniec naukowych» Warszawa: Wydawca: Sp. z. o.o. «Diamond trading tour» - 2014. P. 60-62
3. Руденко Ю.А. Культурно-значеннева фахова текстологія як чинник увиразнення мовлення майбутніх вихователів дошкільних навчальних закладів// Zbior raportow naukowych «Aktualne naukowe problemy. Rozpatrzenie, decyzja, praktyka» Warszawa: Wydawca: Sp. z. o.o. «Diamond trading tour» - 2014. P. 142-147
4. Руденко Ю.А. Тексточентричний підхід до розвитку увиразнення мовлення майбутніх вихователів дошкільних навчальних закладів (на матеріалі текстів скоромонок) // Zbior raportow naukowych «Nauka dzis: teoria, metodologia, praktyka, problematyk» Warszawa: Wydawca: Sp. z. o.o. «Diamond trading tour» - 2014. P.87- 88
5. Федіна Ю. Освітньо-виховний потенціал ілюстрації дитячої книги . Вісник Інституту розвитку дитини. Сер.: Філософія. /Ю. Федіна//Вісник Інституту розвитку дитини. Сер.: Філософія, педагогіка, психологія.-2014.-Вип. 35.-С. 119-124.

Рецензент

Богуш А.М. – д.пед.н., проф.,

академік НАПН України

Стаття надійшла до редакції 16.04.2015

РАЗВИТИЕ ВЫРАЗИТЕЛЬНОСТИ РЕЧИ БУДУЩИХ ВОСПИТАТЕЛЕЙ: МЕТОДИЧЕСКИЙ АСПЕКТ

Руденко Юлия Анатольевна

кандидат педагогических наук, доцент кафедры
теории и методики дошкольного образования
ГУ «Южноукраинский национальный педагогический университет
имени К.Д.Ушинского», г. Одесса
rudenkoj@gmail.com

Аннотация. Статья посвящена проблеме развития выразительности речи будущих воспитателей дошкольных учебных учреждений с учетом концептуальных положений культурологического подхода. Автором доказана целесообразность использования наглядности в процессе профессионально - речевой подготовки будущих воспитателей, описана сущность методического аспекта технологии развития выразительности их речи.

Ключевые слова: культурологический подход; профессиональная подготовка; развитие выразительности речи будущих воспитателей; художники – иллюстраторы; формы работы; педагогические условия; активная профессионально-речевая деятельность.

DEVELOPMENT OF EXPRESSIVE SPEECH FUTURE TUTORS: METHODICAL ASPECT

Yulia A. Rudenko

Ph.D., Associate Professor of the Department of theory
and methods of pre-school education Faculty of Ukrainian
State Institution «South Ukrainian National Pedagogical
University named after K.D. Ushynsky», Odessa
rudenkoj@gmail.com

Abstract. The article deals with the development of expressive speech of the future tutors of preschool educational institutions in the light of the conceptual provisions of the cultural approach. The author proved the usefulness of clarity in the process of professional - voice training of future teachers, described the essence of the methodological aspects of technology development expression of speech.

Keywords: cultural approach; training; development of expressive speech future tutors; illustratory artists; forms of work; pedagogical conditions; active professional speech activity.

REFERENCES (TRANSLATED AND TRANSLITERATED)

1. Andriushhenko T.Ju. Methodical recommendations for independent work on discipline «Illustrating» dlja studentiv z naprjamu pidgotovky 6.051501 «Vydavnycho-polighrafichna sprava» vsikh form navchannja / ukl. T.Ju.Andriushhenko. –Kh.: Vyd. KhNEU, 2013. - 44 p. (in Ukrainian).

2. Rudenko Ju. A. Educational texts of Ukrainian folk riddles in the development of speech, expression of the future tutors of preschool educational institutions - Zbior raportow naukowych «Miedzynarodowa konferencja naukowa wymiany osiagniec naukowych», Wydawca: Sp. z. o.o. «Dia-mond trading tour», Warszawa, 2014 - pp. 60–62 (in Ukrainian).
3. Rudenko Ju. A. Cultural significance as a factor of professional development of textual expressiveness of speech of the future tutors of preschool educational institutions - Zbior raportow naukowych «Aktualne naukowe problemy. Rozpatrzenie, decyzja, praktyka», Wydawca: Sp. z. o.o. «Diamond trading tour», Warszawa, 2014 - pp. 142–147 (in Ukrainian).
4. Rudenko Ju. A. Text-centric approach to the development of speech, expression of the future tutors of preschool educational institutions - Zbior raportow naukowych «Nauka dzis: teoria, metodologia, praktyka, problematyka», Wydawca: Sp. z. o.o. «Diamond trading tour», Warszawa, 2014, pp. 87–88 (in Ukrainian).
5. Fedina Ju. Educational and educative potential of illustration art book. Ser.: Filosofija. /Ju. Fedina//Visnyk Instytutu rozvytku dytyny. Ser.: Filosofija, pedaghoghika, psykhhologhija.-2014.- Vyp. 35.-S. 119-124. (in Ukrainian)